

Kompetencecenter for Læsning

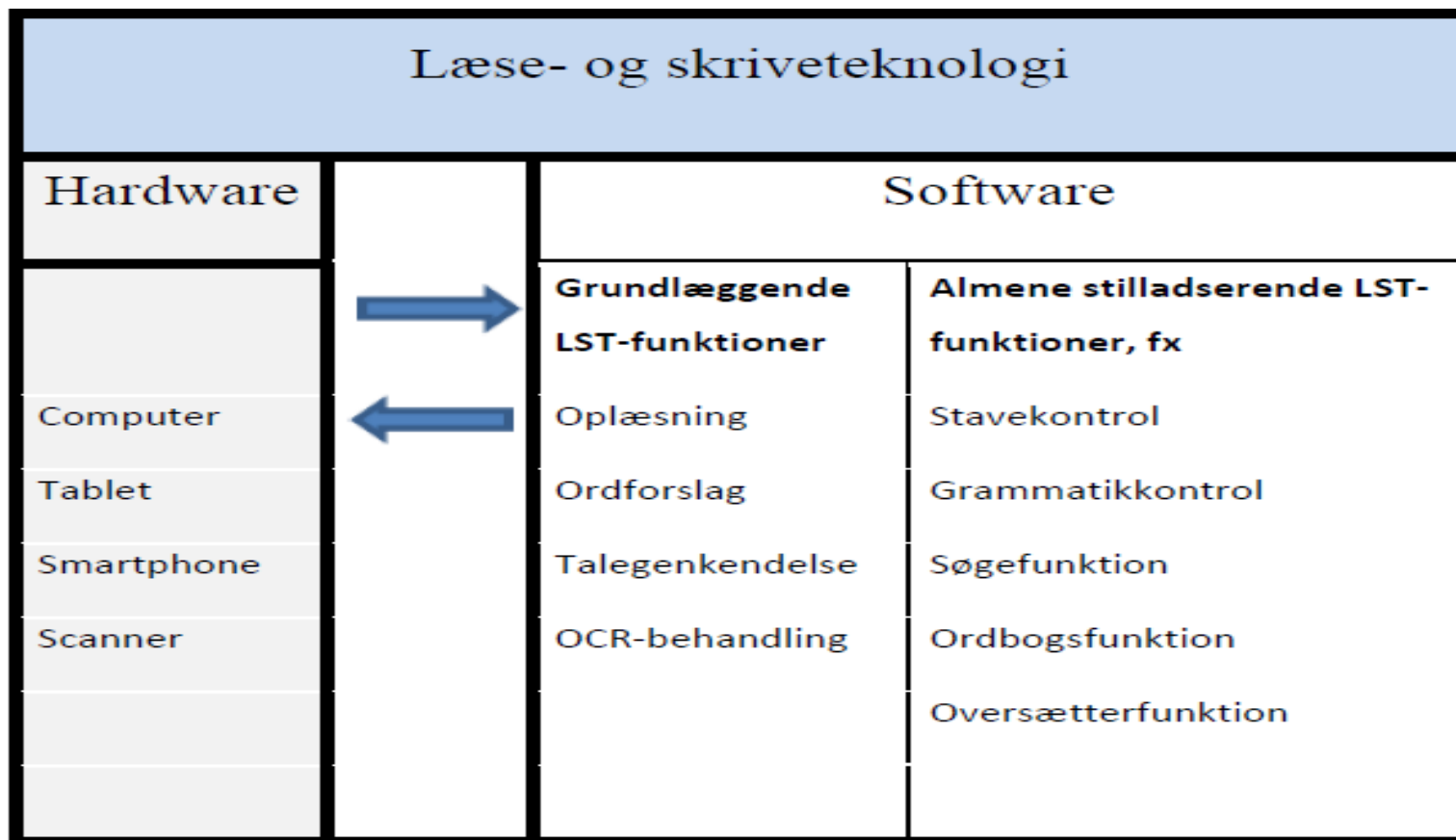
Talegenkendelse i undervisningen i grundskole og ungdomsuddannelse

v/ Mikael Stensgaard Nielsen, konsulent, Kompetencecenter for Læsning, Aarhus Kommune – misn@aarhus.dk

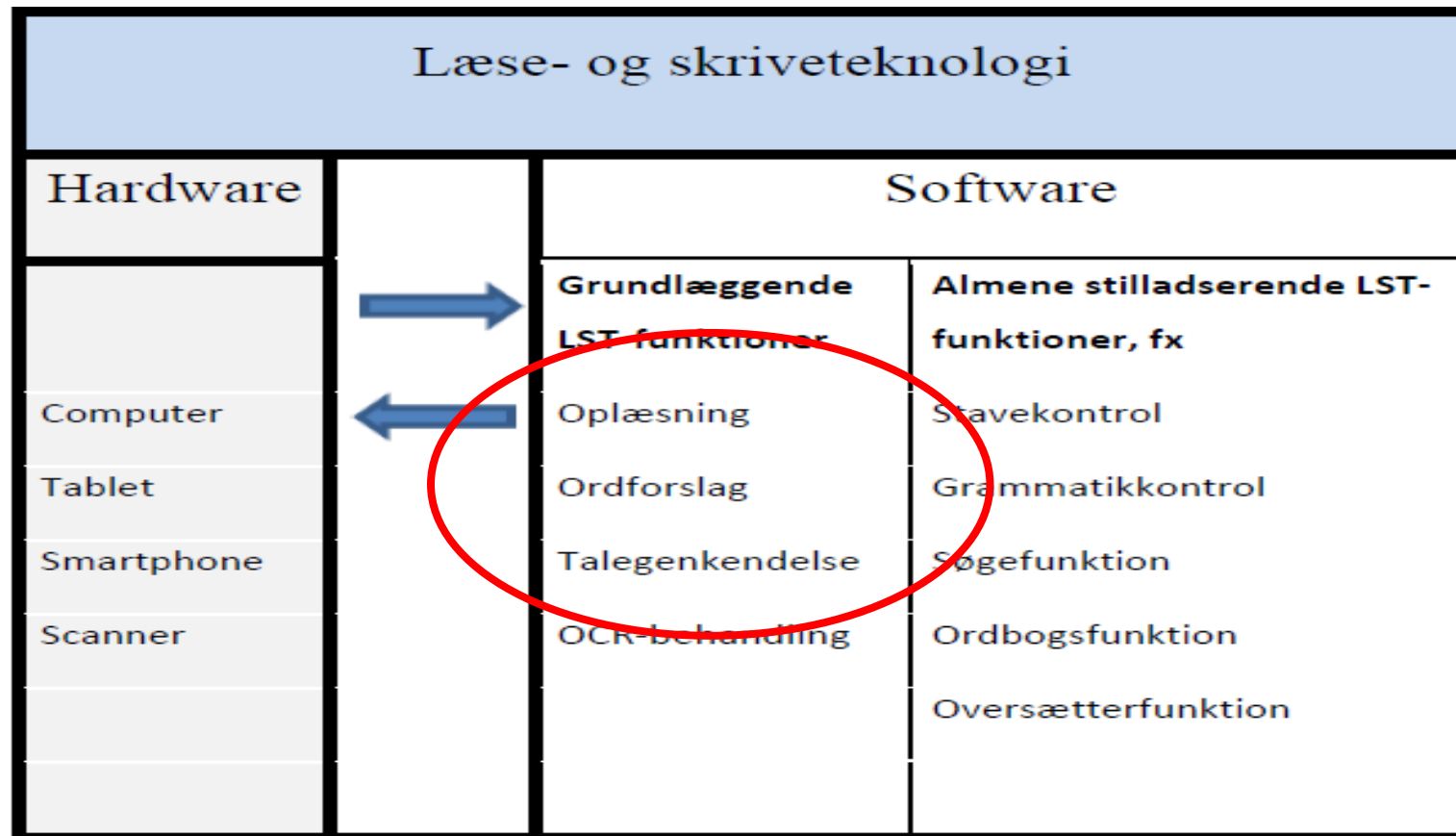
Maximus Riisgaard Christensen, student 2021

Gustav Stokholm, HF i Viby

Funktioner/programmer

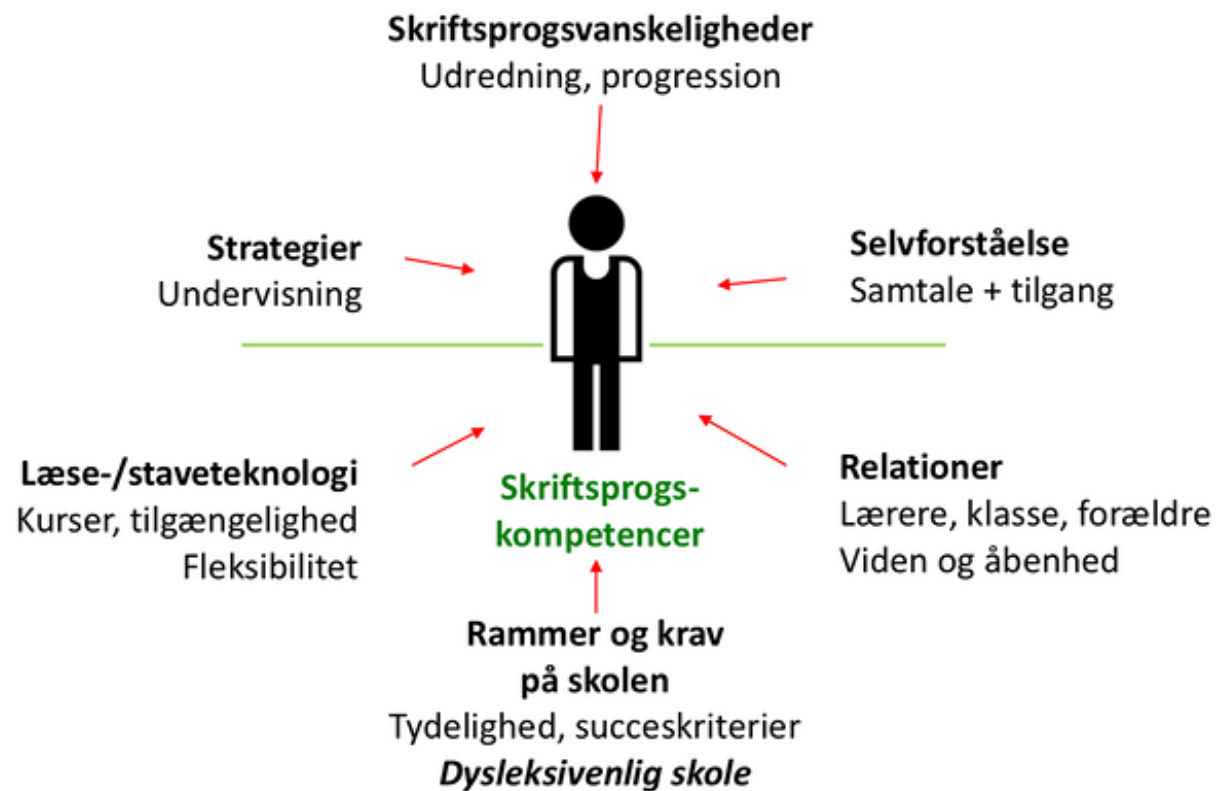

Funktioner/programmer

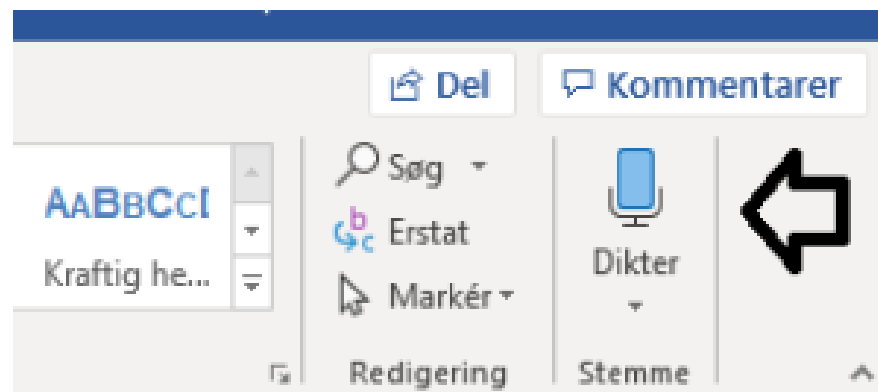
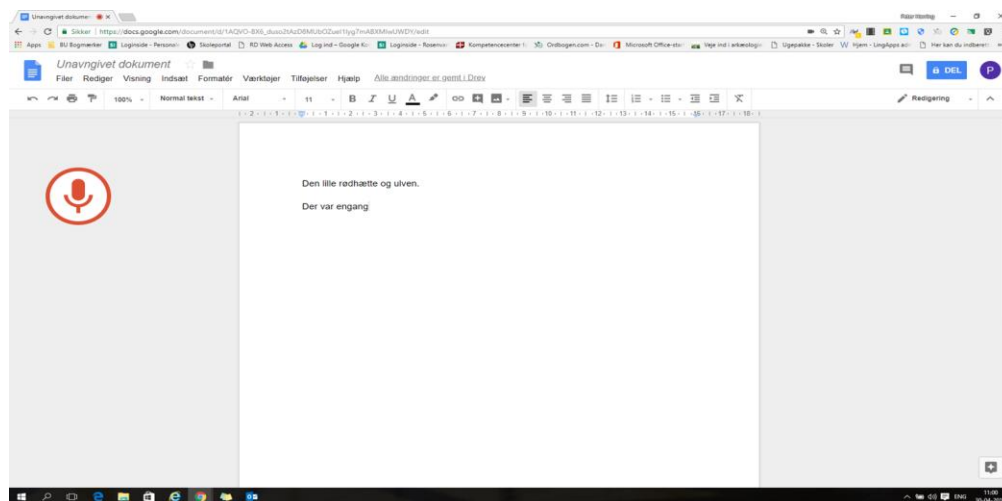

Den lektiologiske grundmodel

Line Leth

Forskellige platforme

Varde

Fra Wikid Dansk

For alternative betydninger, se **Varde (flertydig)**. (Se også artiklet, som begynder med **Varde**)

Varde er en by i Sydvestjylland, ca. 15 kilometer nord for Esbjerg. Byen har 13.989 indbyggere (2019)^[1], er hovedby for Varde Kommune^[2] og hører som den øvrige del af det sydlige Jylland til Region Syddanmark. Man har i Varde valgt at have et større fokus på, at man befinder sig i en kommune, hvor naturen meget alsidig og giver mange muligheder. Bl.a. derfor har man nu udfordret byens motto "Handelsbyen Varde" og arbejder nu under det fælles motto "Vi i naturen"^[4].

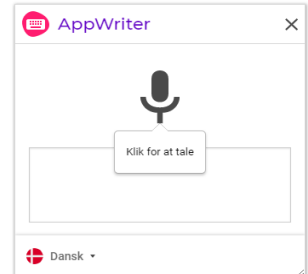
Byen er beliggende ved Varde Å, og har en bymidte præget af et gammelt købstadsmiljø. Det gør den velbesøgt som ferie- og turistby om sommeren, eftersom afstanden til Vesterhavet ikke er stor fra byen. Vardes alder kendes ikke præcist, men nævnes i skriftlige kilder i 1107, og dens egentlige opståen fortæber sig hermed i den tidlige del af Middelalderen.

Fra begyndelsen optræder bynavnet i to forskellige versioner: *Wārwaþ* og *Wārwiċ*. Forstavelsen »Wār-« er identisk for begge ord, og den tolkes som "overdrev", evt. "strand" eller andet "uopdyrket område". Endelserne "-waþ" og "-wiċ" står for begreber som henholdsvis "vædested" og "vig". Forklaringen på de to delvis afvigende udgaver af bynavnet forekommer således helt naturlig, alt afhængig af, om man har betraglet byen fra landjorden eller søsiden.

Som andre ældre byer i Danmark, ligger Varde på et sted, hvor landskabet på forskellig måde begunstiger bosættelse og anden menneskelig aktivitet. Byen er således vokset frem tæt ved en å med bekvem anløbsplads for skibe på et sted, hvor den nord-syd-gående landevejstrafik havde et betydningstildt vade- eller overfartssted, der siden er blevet afløst af en bro.

Indholdsfortegnelse [skjul]

- 1 Historie
  - 1.1 Middelalderen
  - 1.2 Renæssancen
  - 1.3 Under enevælden
  - 1.4 Den tidlige industrialisering
  - 1.5 Mellemkrigstiden
  - 1.6 Efterkrigstiden
- 2 Byåben
- 3 Varde Torv
- 4 Varde Kommune
- 5 Geografi
- 6 Seværdigheder og Attraktioner
- 7 Kunst og Bygningsstil
- 8 Uddannelse
  - 8.1 Ungdomsuddannelser
  - 8.2 Skoler i Varde

”Det er på ingen måde snyd!”

- Kræver skriftsprogskompetencer
  - Ordforråd, genrekendskab...
- Kræver overblik
  - Tekststrukturer, rutiner...
- Kræver fokus og koncentration
  - Hårdt arbejde, lang proces...

Vær opmærksom på de sekundære udfordringer

Tale-til-tekst kræver undervisning og træning!

Tale-til-tekst

Den ordblinde elev

Primære udfordringer: Fonologiske vanskeligheder

Sekundære:

- Arbejdshukommelse på overarbejde
- Overbliksvanskeligheder
- Orienteringsvanskeligheder
- Begrænset ordforråd og ordkendskab
- Self-efficacy - Handlen og motivation afhænger af deres tro på egen formåen

1. **Formulér det.** Sig sætningen 1 gang før du går i gang.

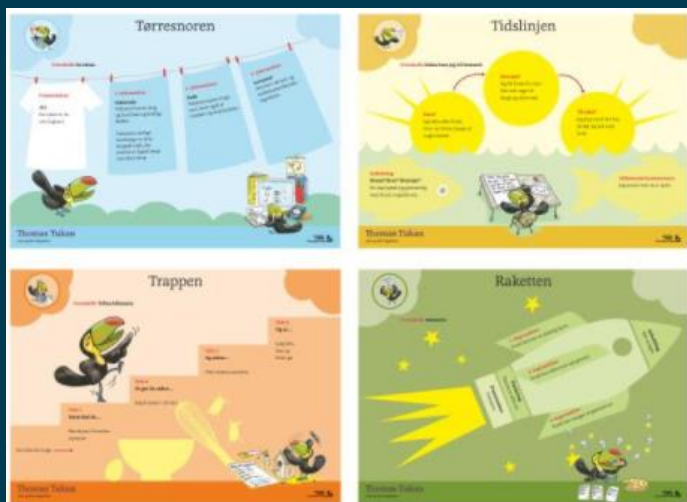
2. **Udtal det.** Tydeligt. Langsomt. Naturligt. En sætning ad gangen.

3. **Lyt og ret.** Få det læst højt. Sig det måske igen. Brug ordforlag.

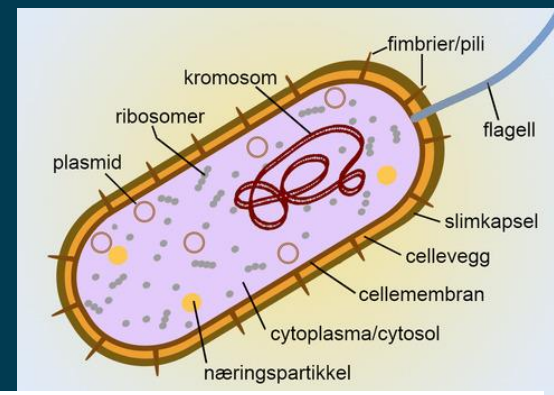

Talesprog og skriftsprog

Talesprog bliver ikke af sig selv til skriftsprog
- stilladsering og tydelige opgavekriterier er vigtige!

Dansklærerforeningen

Mål og begreber

- Du skal kunne give eksempler fra dit lokalområdes historie ud fra hvad vi kan se i dag
- Du skal kunne bruge google docs til at vise hvad du har fundet af historiske spor i Brabrand

Opgave

- Opret et google-docs dokument i din afleveringsmappe og besvar spørgsmålene
- Brug følgende sider til at finde oplysninger om Brabrand:

- <https://voresbrabrand.dk/blog/historie/>
- <https://aarhuswiki.dk/wiki/Brabrand>
- <https://baaf.dk/om/>
- <https://da.wikipedia.org/wiki/Brabrand>

- Sæt gerne billeder ind som du finder på nettet

- Er der noget i lokalområdet der fortæller om dets historie?
- Er der nogle særlige bygninger eller monumenter?
- Hvor fra har det fået sit navn?
- Er der noget man på se hvis man går tur i Brabrand?

Engdalskolen

At danne sig en mening

Navn: _____
 Dato: _____

Hvad diskuteres der klasse eller gruppe? _____
 Er ... om det er godt at ...
 ...
 ...

Nyhedsoverskrift

Underrubrik
 maks. 3 linjer

Byline og tid: _____ Tid ven - Udskriv

Foto: _____

Billedtekst: _____

Indledning

Mellemoverskrift
 3 afsnit af hver 3-4 linjer

Mellemoverskrift
 3 afsnit af hver 3-4 linjer

Mellemoverskrift
 3 afsnit af hver 3-4 linjer

Læs også

Tidligere artikler

Faktaboks

Margit Gade

Skriveskabeloner.dk

Vejledning til lærer ift. indhold og progression i arbejdet med Tale-til-tekst

Fase 1
<p><i>Jeg gør – vi gør – du gør</i></p> <p>Læreren viser og demonstrerer Lærer og elev konstruerer sætninger i fællesskab</p> <p>Lære de forskellige redskaber at kende AppWriter Docs Chromebooks indbyggede TTT Mobil </p> <p>Finde det redskab eleven er mest tryk ved</p>
<p>Opmærksomhedspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivation for redskabet - Læreren er rollemodel - Sørg for at det lykkes – hver gang!

Fase 2
<p>Stilladseret arbejde i skabeloner Skriveskabeloner med sætningsstartere, ord eleven skal bruge Arbejde med opgaver i forskellige fag</p> <p>Konsolidering Sørg for mange gentagelser med samme type opgave</p> <p>Lyt og ret strategier Tegnsætning</p>
<p>Opmærksomhedspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læreren er støttende i processen - Læreren er opmærksom på f.eks. sætningsspændvidde hos eleven

Fase 3
<p>Fokus på selvstændigt arbejde Arbejde selvstændigt i skabeloner, der støtter skriveprocessen</p> <p>Eleven bliver opmærksom på gode og dårlige strategier Læreren observerer og kommenterer elevens strategier</p>
<p>Opmærksomhedspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læreren sætter ord på hvilke strategier der lykkes og hvad der fungerer - Læreren giver feedback på processen

Før, under og efter - talegenkendelse

Tale-til-tekst (sådan gør du)

Strategier

- Indtaling af hele tekster eller enkelte ord/ sætninger
- Hastighed
- Udvidelse af ordforråd
- Øve udtale i fremmedsprog

Tale-til-tekst
Sådan gør du:

 Formuler det
Sig sætningen 1-2 gange før du går i gang.

 Udtal det
Tydeligt, langsomt, naturligt. Sig en sætning ad gangen

 Lyt og ret
Få det læst højt. Sig det måske igen.
Brug ordforslag

Tale Til Tekst

1. **Formulér det.** Sig sætningen 1 gang før du går i gang.

2. **Udtal det.** Tydeligt. Langsomt. Naturligt. En sætning ad gangen.

3. **Lyt og ret.** Få det læst højt. Sig det måske igen. Brug ordforlag.

ftback playback for 1-xtYHv5e x +

Draftback | chrome-extension://nnajoiemfpldioamchanognpjmcgkbg/playback.html?docId=1-xtYHv5eVFgWw8lrzmk6TbRg_AK0qDIzeiT083Xdz9Q

BU Bogmærker opgave

Wed, 11/6/2019, 1:25:24 PM
[document graphs and statistics](#)

play at actual speed?

Vil du vide mere?

www.kcl.aarhus.dk

Kompetencecenter for Læsning
v/Rosenvangskolen

@kclaarhus

